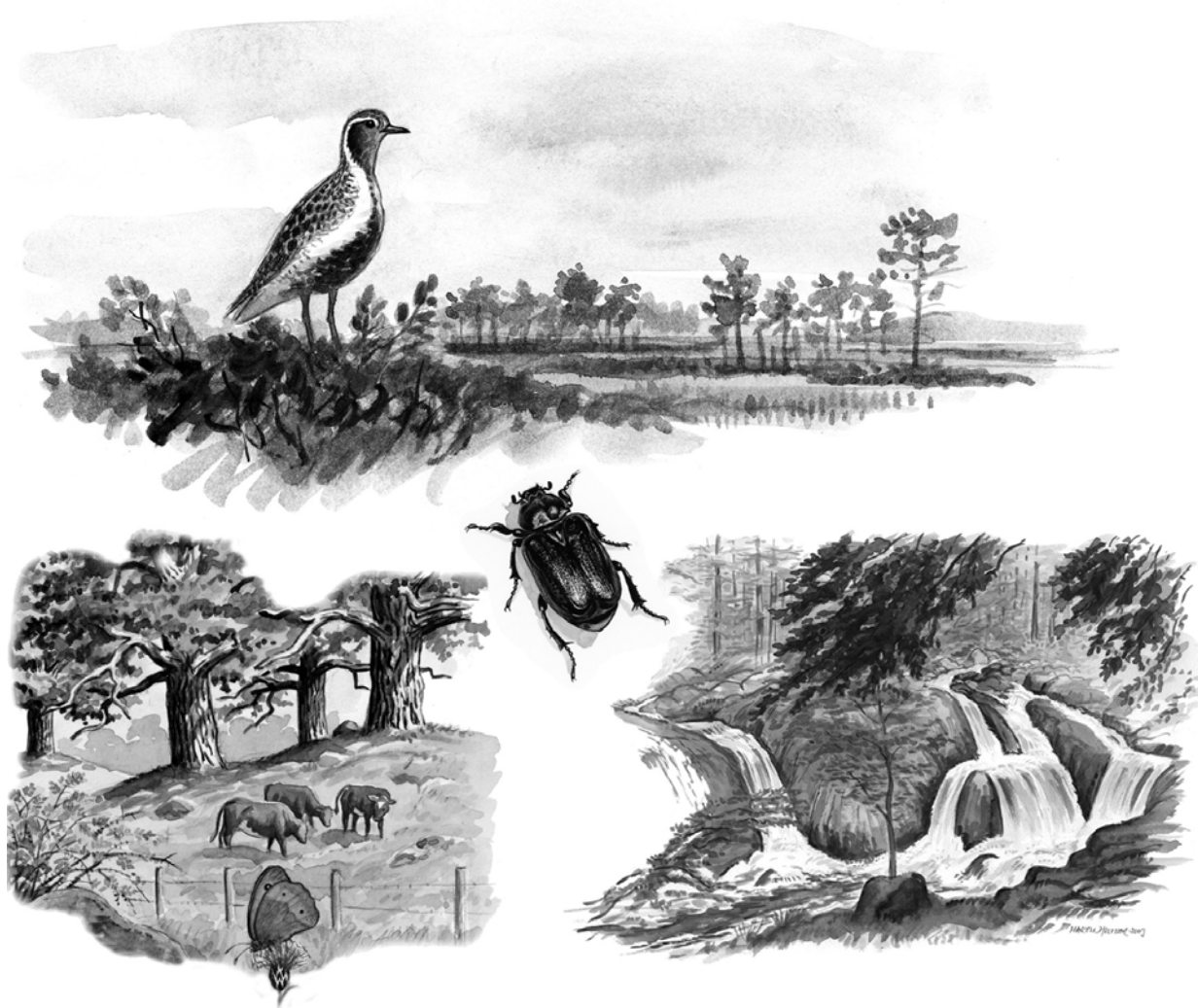

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0520050 Öxnäs

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingsmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med Skogsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Skogsstyrelsen - www.skogsstyrelsen.se - Telefon 033-177330 vx. - E-post: region.vast@skogsstyrelsen.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Lena Tingström

BEVARANDEPLAN Diarienummer:
Fastställd 511-36072-2005
2006-03-31

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0520050 Öxnäs

Kommun: Göteborg Områdets totala areal: 113 ha
Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Kontinental

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- 4030 - Ris- och gräsheddar nedanför trädgränsen
- 6230 - Artrika stagg-gräsmarker nedanför trädgränsen*
- 6270 - Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*
- 6430 - Högörtssamhällen
- 8230 - Pionjärvegetation på silikatrika bergytor
- 9160 - Näringsrik ek eller ek- avenbokskog
- 9190 - Näringsfattig ekskog

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Området skall bidra till att behålla eller bevara gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå för de naturtyper (enl. art och habitatdirektivet) som legat till grund för att området valts ut.

Det främsta bevarandesyftet i detta område är att bevara och vårda ett odlingslandskap med lång kontinuitet som erbjuder livsmiljöer för främst hävdgynnad flora och fauna.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i december 1998.

Beskrivning av området

Öxnäs by ligger på nordvästra Hisingen, väster om Säve, i ett mycket öppet och vidsträckt kulturlandskap som karaktäriseras av närheten till Nordre älv. Öxnäs, som reser sig ur det omgivande lerslättslandskapet, finns omnämnt redan på 1300-talet och tros ha varit bebyggt mycket tidigt. Byn ligger i en bygd med ett flertal stora samlingar av järnåldersgravar och kulturspåren från skilda epoker är många. Inga stora förändringar har skett sedan det laga

skiftet, vilket gör att man på Öxnäs kan följa utvecklingen i kulturlandskapet från järnålder och fram till det laga skiftet. Området är ett för regionen unikt odlingslandskap och botaniskt och kulturhistoriskt har det mycket få motsvarigheter i landet. Naturbetesmarkerna är mycket varierade, ofta mosaikartade. De rymmer en mängd olika natur- och vegetationstyper, från helt öppna betesmarker via träd- och buskbärande marker till betade skogsmiljöer. De är till största delen ogödslade och innehåller ett stort antal arter som tyder på lång kontinuitet av bete eller slätter.

De största delarna av Natura 2000-området Öxnäs omfattas av riksintresse för naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv. Hela området är nationellt utpekat odlingslandskap och planeras bli föremål för reservatsbildning.

Naturbetesmarkerna är mycket varierade, ofta mosaikartade. De rymmer en mängd olika natur- och vegetationstyper, från helt öppna betesmarker via träd- och buskbärande marker till betade skogsmiljöer. De är till största delen ogödslade och innehåller ett stort antal arter som tyder på lång kontinuitet av bete eller slätter.

Bevarandemål

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförs. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Målsättningen för området är att nå eller upprätthålla gynnsam bevarandestatus för utpekade naturtyper och arter. Se respektive naturtyp och art för uppföljningsbara bevarandemål.

Markägarförhållanden

Privat och kommunalt

Vad kan påverka negativt

- Igenväxning av öppna miljöer till följd av svag hävd, upphörande hävd eller nedläggning av åkerbruk.
- Användning av handelsgödsel eller kalk i betesmark eller slätteräng.
- Nybyggnation eller annan exploatering.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Reservatsbildning planeras.

Bevarandestatus

Skrivs efter utförd basinventering.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp

regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Envall, K. 1986: Inventering av ädellövskog i Göteborgs kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1986:8.

Hultengren, S., Olsson, K. 1995: Värdefulla odlingslandskap i Göteborgs och Bohus län. Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturvärden. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, rapport 1995:21. ISSN 1104-487X.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (National Conservation Plan for the Agricultural Landscape). ISBN 91-620-4815-5.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

4030 Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen

Beskrivning: Torra till friska hedar på silikatrika podsoljordar, betingade av bete, bränning m.m. Vegetationstypen uppvisar stor variation beroende på underlag, successionsfaser, fuktighet och hävdintensitet. Objektets hävdhistoria bör vara vägledande för den fortsatta skötseln. Hedar med lång hävdkontinuitet och hävdgynnade naturvärden är beroende av fortsatt bete (i vissa fall slåtter), röjningsvegetation samt i vissa fall bränning för att naturtypen skall kunna bibehålla gynnsam bevarandestatus.

Man har funnit naturtypen väster om Västergården. Större delen av området betas idag, men delar av området befinner sig i olika stadier av igenväxning. För att bevara värdena måste hävden fortsätta och intensifieras.

Naturtypen är känslig för ökad näringstillförsel, beskuggning och förnaansamling (igenväxning), utebliven eller förändrad hävd, minskad areal samt exploatering. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna och konkurrens från för området främmande arter.

Bevarandemål: Areal
-Arealen ris- och gräshedar ska vara minst 4 hektar.

Struktur och funktion
-Minst 95 % av arealen ska vara väl avbetad varje år vid vegetationsperiodens slut, med "väl avbetad" menas som regel att betet varit så hårt att ingen skadlig ansamling av förna skett.
-Andelen bar jord ska vara minst x%.
-Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap ska vara högst x (20)%. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma, det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag.
-x hektar ljunghed ska brännas var y:e år.

Typiska arter
-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x av de typiska kärlväxterarterna stagg, knägräs och ängsvädd, slåttergubbe och kattfot ska förekomma i minst y% av provytorna.

Negativ påverkan: -Utebliven eller olämplig skötsel på grund av ändrad markanvändning, nedläggning av jordbruk m.m. Minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan. Tillskottsutfodring ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.
-Markexploatering eller annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning och täktverksamhet.
-Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.

Se även beskrivning av hotbild på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Fortsatt och intensifierad hävd i form av bete. Restaurering av delar av betesmarken. Inventering av naturtypens bevarandestatus (genomförs i basinventeringen)

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6230 Artrika stagg-gräsmarker nedanför trädgränsen*

Beskrivning: Gräsmarker med stagg på silikatrika jordar. Vegetationen uppvisar stor variation. De artrika staggsamhällena har betingats av ängsbruk och betesdrift med i regel en lång kontinuitet. Då dessa äldre typer av fodermarker, ängar och betesmarker har fått minskad ekonomisk betydelse har de också minskat i utbredning.

Naturtypen finns väster om Madkulla i ett större, sammanhängande område samt i några fler, mindre områden.

Naturtypen är känslig för ökad näringstillförsel, beskuggning och förnaansamling (igenväxning), utebliven eller förändrad hävd, minskad areal samt exploatering. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna och konkurrens från för området främmande arter.

Bevarandemål: Areal
-Arealen artrika stagg-gräsmarker ska vara minst 9 hektar.

Struktur och funktion

-Minst 95 % av arealen ska vara väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut, med "väl hävdad" menas som regel att hävden varit så god att ingen skadlig ansamling av förna skett.

-Negativa indikatorarter ska förekomma med mindre än 5 % täckning eller frekvens. Negativa indikatorarter är till exempel lhundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, jättegröe, samt blommande exemplar av grenrör, rörfen och älgört.

-Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap ska vara mellan x och y % (5 och 20 %). Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma, det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag.

-Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Alla diken med en avvattnade effekt ska vara igenlagda senast år 2030, med undantag för kulturhistoriskt värdefulla diken.

Typiska arter

-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxtarterna blåsuga, stagg, ormrot och slättergubbe ska förekomma i minst y % av provytorna.

Negativ påverkan: -Utebliven eller olämplig skötsel på grund av ändrad markanvändning, nedläggning av jordbruk m.m. Minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan. Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. Insådd av för naturtypen främmande arter. Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.
-Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning och täktverksamhet.
-Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.

Se även beskrivning av hotbild på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Fortsatt och intensifierad hävd i form av bete och slåtter. Restaurering av delar av betesmarken.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6270 Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*

Beskrivning: Torra till friska gräsmarker i låglandet, ofta på kalkfattig grund, med lång kontinuitet av betesdrift. Markerna kan i tidigare skeden ha varit hävdade genom slätter. De är mer eller mindre ogödslade och har en artrik vegetation av hävdgynnade kärlväxter och svampar. Träd kan förekomma, dock får inte trädskiktets krontäckning överskrida 25%. Naturtypen uppvisar en mycket stor variation i landet. De torra typerna kan vara örtrika, vara av fårsvingeltyp eller vara hällmarkstorrängar. De friska typerna utgörs av ängsartade rödvensamhällen, örtrika typer, artrika fårsvingelsamhällen eller samhällen av skogsnävatyp. Objektets hävdhistoria bör i första hand vara vägledande för den fortsatta skötseln så att t.ex. ett objekt med lång kontinuitet av slätter även fortsättningsvis hävdas genom slätter och en sedan lång tid betad mark fortsätter betas.

Naturtypen finns spridd i hela Natura 2000-området, både vid Bärby, Sörgården och Västergården.

Naturtypen är känslig för ökad näringstillförsel, beskuggning och förnaansamling (igenväxning), utebliven eller förändrad hävd, minskad areal samt exploatering. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna och konkurrens från för området främmande arter.

Bevarandemål: Areal
-Arealen artrika silikatgräsmarker ska vara minst 10 hektar.

Struktur och funktion

-Minst 95 % av arealen ska vara väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut, med "väl hävdad" menas som regel att hävden varit så god att ingen skadlig ansamling av förna skett.

-Negativa indikatorarter ska förekomma med mindre än 5 % täckning eller frekvens. Negativa indikatorarter är hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, samt blommande exemplar av grenrör, hundäxing och hässlebrodd.

-Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap ska vara mellan x och y % (5 och 20%). Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma, det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag.

Typiska arter

-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxtarterna slättegubbe, ormrot, slätterfibbla, prästkrage och ängsvädd ska förekomma i minst y % av provytorna.

-Förekomsten av typiska fjärilsarter och spillningslevande bladhorningar ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av arterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av transekterna.

Negativ påverkan: -Utebliven eller olämplig skötsel på grund av ändrad markanvändning, nedläggning av jordbruk m.m. Minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan. Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. Insådd av för naturtypen främmande arter. Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.

-Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning och täktverksamhet.

-Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.

Se även beskrivning av hotbild på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Fortsatt och intensifierad hävd i form av bete och slåtter. Restaurering av delar av betesmarken.

Inventering av naturtypens bevarandestatus (genomförs i basinventeringen)

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6410 Fuktängar med blåttåtel eller starr

Beskrivning: Hävdpräglade fuktängar med blåttåtel eller starr. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter skall finnas.

Naturtypen finns vid Västergården.

Naturtypen är känslig för utebliven eller förändrad hävd, näringstillförsel, ändrade hydrologiska förhållanden och uteblivna översvämningar, minskad areal och exploatering i eller i anslutning till området. Naturtypen är också känslig för minskning av populationerna hos de typiska arterna.

Bevarandemål: Areal

-Arealen fuktängar med blåttåtel eller starr ska vara minst $x(0,1)$ hektar.

Struktur och funktion

-Minst 95 % av arealen ska vara väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut (med "väl hävdad" menas som regel att hävden varit så god att ingen skadlig ansamling av förna skett).

-Negativa indikatorarter ska inte förekomma med mer än 5 % täckning eller frekvens (negativa indikatorarter är hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa samt blommande exemplar av grenrör, rörflen och älgört).

-Naturtypen är som regel busk- och trädfri. Krontäckning av träd och buskar ska vara högst $x(1)$ %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

-Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Alla eventuella diken med en avvattnade effekt ska vara igenlagda senast år 2030, med undantag för kulturhistoriskt värdefulla diken.

Typiska arter

-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxterarterna hirsstarr, stagg, ängsstarr, loppstarr, ängsnycklar, jungfru marie nycklar, vildlin, gökblomster, ormtunga, tätört, granspira och smörbollor ska förekomma i minst y % av provytorna.

Negativ påverkan: -Utebliven eller olämplig skötsel på grund av ändrad markanvändning, nedläggning av jordbruk m.m. Minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan. Tillskottsutfodring ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.

-Markexploatering eller annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning och täktverksamhet.

-Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.

Se även beskrivning av hotbild på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Fortsatt och intensifierad hävd i form av bete eller slåtter.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6430 Högörtssamhällen

Beskrivning: I ängs- och betesinventeringen har detta habitat ej påträffats och föreslås därför utgå.

Bevarandemål:

Negativ påverkan:

Bevarandeåtgärder:

Bevarandestatus:

Uppföljning:

8230 Pionjärvegetation på silikatrika bergytor

Beskrivning: Tidvis mycket torra, silikatrika bergytor med pionjärvegetation som domineras av fetbladsväxter, mossor och lavar. Naturtypen är i regel beroende av bete. Det är en relativt vanlig naturtyp som förekommer i hela landet, är dock ofta stadd i igenväxning.

Naturtypen har påträffats tillsammans med 6270 Artrika silikatgräsmarker i en mosaikartad struktur.

Naturtypen är känslig för slitage, näringstillförsel och igenväxning.

Bevarandemål: Areal:
-Arealen pionjärvegetation på silikatrika bergytor ska vara minst 0,6 hektar.

Struktur och funktion:

-Träd- och busktäckningen ska understiga X(5) %.

-Minst 95 % av arealen ska vara välhävdad varje år vid vegetationsperioden slut.

Typiska arter:

-Förekomsten och täckningsgraden av typiska lavar och kärlväxter ska bibehållas eller öka, d.v.s. det ska finnas minst X st av de typiska arterna i minst Y av provytorna.

Negativ påverkan: -Igenväxning av angränsande marker
-Gödsling av marken.
-Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.

Se även beskrivning av hotbild på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Fortsatt och intensifierad hävd i form av bete. Restaurering av delar av betesmarken.
Inventering av naturtypens bevarandestatus (genomförs i basinventeringen)

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9160 Näringsrik ek eller ek- avenbokskog

Beskrivning: Skogar med ek och eller avenbok på friska, fuktiga jordar, som kan bestå av såväl lera och silt som grövre, silikatrika jordarter. Inslag av andra lövträd och hassel kan förekomma. Karaktärsarter är ek, ask, skogsbingel, buskstjärnblomma, vitsippa, bergslok, lundgröe, ängskovall, gökärt, nunneört, liljekonvalj och stinksyska.

Förekomsten av död ved av ek och ek i olika åldrar samt oförändrade fuktighetsförhållanden är en förutsättning för naturtypen. Därför är naturtypen känslig för bruten kontinuitet i trädsiktet och åtgärder som förändrar luftfuktigheten eller skadar fältsiktet. Naturtypen är också känslig för konkurrens från gran eller främmande trädslag. Träd som tidigare stått ljusöppet kan vara känsliga för beskuggning av andra träd och därmed behöva röjas fram. Lav- moss och svampfloran, som är en viktig del av naturtypen, är känslig för luftföroreningar. Liknande skogar i närområdet är viktigt för arternas spridningsförmåga. Därför är naturtypen känslig för fragmentering.

Bevarandemål:

Areal

-Arealen näringsrik ek eller ek- avenbokskog ska vara minst x ha eller öka.

Struktur och funktion

-På minst x (90) % av arealen ska andelen nyckelarter i trädsiktet utgöra minst x (50) % i alla skikt och finnas i minst två skikt, där den undre skikthöjden är högst 1/2 av den övre.

-Trädsiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.

-Föryngring av nyckelarter i trädsiktet ska nås i minst x (90) % av området.

Fördelningen av nyckelarter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.

-Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla träd i naturtypen.

-Gran, liksom trädslag av utländskt ursprung får inte förekomma i området.

-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5)

-Vedartad igenväxningsvegetation högre än 2 m får inte förekomma inom en radie av 2 m från trädkronornas yttergräns vid mer än x % av de spärrkroniga träden.

-Det ska finnas minst x antal träd som vuxit upp i välhävda landskap i minst x (90) % av området. Av dem ska minst x stycken vara vitala.

Typiska arter

-Minst x av de typiska vedsvampsarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska lavarerna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska kärlväxterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan:

-Omfattande buskröjning.

-Alla former av produktionsinriktat skogsbruk i, eller i anslutning till ett område. Större uttag av träd kan även skapa markskador, samt leda till uttorkning och konkurrensutsättning för många arter. Exempel på åtgärder som hotar naturtypens naturvärden och bevarandestatus är avverkningar, transporter, markberedning, dikning och annat som förändrar hydrologin.

-Markexploatering.

-Invandrande gran.

-Luftföroreningar som kan utarma den känsliga epifytfloran av lavar och svampar.

-Ett ökat kvävenedfall kan förändra artsammansättningen i både fältskikt och bland epifyterna. I delar av landet kan även sur nederbörd påverka förutsättningarna för många arter.

-Läckage av gödning och bekämpningsmedel från omkringliggande jordbruksmark.

Bevarandeåtgärder:

Inventering av naturtypens utbredning och bevarandestatus.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus:

Formuleras senare.

Uppföljning:

Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9190 Näringsfattig ekskog

Beskrivning:

Ekskogar med inslag av vårtbjörk, rönn och asp på näringsfattiga, ofta sura, sandiga och podsolerade jordare. Markerna är ofta hedartade, s.k. hedekskog. Ibland är träden senvuxna, låga och knotiga, s.k. krattskog. Buskskiktet är glest, ofta med brakved och rönn. För att bevara gynnsam bevarandestatus krävs en kontinuitet av varierande ålder, inklusive gamla träd. Jordarna är ofta sura, sandiga, berg- eller stenbundna. Förekomst av substrat är viktiga för epifytiska lavar, mossor och svampar, samt för insekter och landmollusker. Exempel på substrat:

- Död ved; grenar, torrträd, hålträd, lågor av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier.
- Gamla träd av olika trädslag.
- Grova träd av olika trädslag.

Naturvärdena i skogar som varit slutna under längre tid utvecklas till stora delar genom naturlig dynamik vilket omfattar naturliga störningar, som t.ex. stormfällningar och insektsangrepp.

De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på förändringar. Den gynnsamma bevarandestatusen är avhängig de ekologiska krav som arterna har så att de kan finnas kvar och öka i antal.

Förekomsten av död ved av ek och ek i olika åldrar samt oförändrade fuktighetsförhållanden är en förutsättning för naturtypen. Därför är naturtypen känslig för bruten kontinuitet i trädskiktet och åtgärder som förändrar luftfuktigheten eller skadar fältskiktet. Naturtypen är också känslig för konkurrens från gran eller främmande trädslag. Lav- moss och svampfloran, som är en viktig del av naturtypen, är känslig för luftföroreningar. Liknande skogar i närområdet är viktigt för arternas spridningsförmåga. Därför är naturtypen känslig för fragmentering.

Bevarandemål:

Areal

- Arealen näringsfattig ekskog ska vara minst x ha eller öka.

Struktur och funktion

- På minst x (90) % av arealen ska andelen nyckelarter i trädskiktet utgöra minst x (50) % i alla skikt och det ska finnas minst två skikt, där den undre skikthöjden är högst 1/2 av den övre.
- Trädskiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.
- Föryngring av nyckelarter i trädskiktet ska nås i minst x (90) % av området.
- Fördelningen av nyckelarter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.
- Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla träd i naturtypen.
- Gran, liksom trädslag av utländskt ursprung får inte förekomma i området.
- Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5)

Typiska arter

- Minst x av de typiska vedsvamparterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
 - Minst x av de typiska lavarerna ska förekomma i minst x % av provytorna.
 - Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
 - Minst x av de typiska kärlväxterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
-

<i>Negativ påverkan:</i>	<ul style="list-style-type: none">-Omfattande buskröjning.-Alla former av produktionsinriktat skogsbruk i, eller i anslutning till ett område. Större uttag av träd kan även skapa markskador, samt leda till uttorkning och konkurrensutsättning för många arter. Exempel på åtgärder som hotar naturtypens naturvärden och bevarandestatus är avverkningar, transporter, markberedning, dikning och annat som förändrar hydrologin.-Markexploatering.-Invandrande gran.-Luftföroreningar som kan utarma den känsliga epifytfloran av lavar och svampar.-Ett ökat kvävenedfall kan förändra artsammansättningen i både fältskikt och bland epifyterna. I delar av landet kan även sur nederbörd påverka förutsättningarna för många arter.-Läckage av gödning och bekämpningsmedel från omkringliggande jordbruksmark.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	<p>Inventering av naturtypens utbredning och bevarandestatus.</p> <p>Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.</p>
<i>Bevarandestatus:</i>	<p>Formuleras senare.</p>
<i>Uppföljning:</i>	<p>Se tillsviðare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.</p>
